

Metafizyka w filozofii, red. A. Maryniarczyk SDB, K. Stępień,
Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2004, ss. 497

Prezentowana książka zawiera materiały z VI Międzynarodowego Sympozjum z cyklu *Zadania współczesnej metafizyki*, jakie odbyło się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim w dniu 11 grudnia 2003 r.. Sympozjum zostało zorganizowane przez Zakład Metafizyki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, będące oddziałem Societa Internazionale Tommaso d'Aquino (SITA). Szczegółowy temat spotkania brzmiał: *Metafizyka w filozofii*. Celem sympozjum było przedyskutowanie w gronie specjalistów krajowych i zagranicznych rozumienia i miejsca realistycznej metafizyki w dziejach filozofii, jako że w filozofii nowożytnej arystotelesowskie – klasyczne rozumienie metafizyki, uległo wyraźnej deformacji i zapoznaniu.

Sygnalizowana książka, dokumentująca wspomniane sympozjum, posiada trzy części. Pierwsza (s. 15-85), zatytułowana: *O rozumienie metafizyki* zawiera teksty trzech wykla-

dów plenarnych: o. prof. dr. hab. Mieczysława A. Krapca (*O rozumienie metafizyki realistycznej*), prof. dr. hab. Henryka Kieresia (*Spór o koncepcję poznania metafizyki realistycznej*) oraz ks. prof. dr. hab. Andrzeja Maryniarczyka (*Spór o przedmiot metafizyki*). Autorzy w swoich tekstach przywołali pierwotne i podstawowe rozumienie metafizyki. Zwrócili uwagę na jej przedmiot, koncepcję realistycznego poznania, język oraz cel poznania metafizycznego.

Część druga, najobszerniejsza publikacji (s. 87-453) nosi tytuł: *Dzieje metafizyki* i obejmuje teksty referatów autorów, wygłoszone w czterech tematycznych sekcjach, ukazujących kolejno proces odchodzenia od pierwotnego, klasycznego rozumienia metafizyki, co wyraziło się w jej esencjalizacji, ontologizacji, antropologizacji i ideologizacji. W obradach sekcji zatytułowanej: *Problem esencjalizacji metafizyki*, kierowanej przez prof. dr. hab. Piotra Jaroszyńskiego, poszukiwano odpowiedzi na pytanie o przyczyny i konsekwencje odejścia w metafizyce od poznania konkretnego na rzecz zajęcia się analizą sensów, idei. Autorami tekstów tej sekcji są: prof. dr. hab. Marian Wesoly (*Parmenides z Elei – „physikos” i „Parmenides” Platona – „dialectikos” Ku diaporetycznej wykładni metafizyki Arystotelesa*), ks. prof. dr. hab. Edward I. Zieliński (*Jana Dunsza Szkota rozumienie metafizyki i jej przedmiotu*), oraz dr. Roman Majeran (*Nominalistyczny konkretyzm, jego źródła i konsekwencje*).

Sekcja druga, prowadzona przez dr. Przemysława Guta, miała za temat: *Ontologizacja metafizyki*. Prelegenci starali się wykazać, jak w filozofii nowożytnej i współczesnej przesunięto akcent z badań nad bytami realnymi na rzecz badań tzw. bytów możliwych. Autorami tekstów tej części są: dr. Bogusław Paż (*Geneza nowożytnej metafizyki reprezentacji od św. Augustyna do Ch. Wolffa*), prof. dr. hab. Jan Czerkowski (*Metafizyki nowożytne a metafizyka klasyczna. Od Kartezjusza do Kanta*) oraz prof. dr. hab. Honorat Jakuszek (*Krytyka metafizyki tradycyjnej i perspektywy nowej metafizyki w pismach Immanuela Kanta*).

W dalszym fragmencie tej części zamieszczone są teksty wygłoszone w ramach sekcji obradującej na temat: *Problem antropologizacji metafizyki*, prowadzonej przez s. prof. dr. hab. Zofię J. Zdybicką. Znajdujemy tu następujące teksty: ks. dr. Jarosława Jagiełły (*Martina Heideggera ontologia fundamentalna jako próba stworzenia filozofii pierwszej*), prof. dr. hab. Wojciecha Chudego (*Hegla metafizyka pojęcia absolutnego*) oraz dr. Zofii Majewskiej (*Metafizyka „obiektywnego irrealizmu” – E. Husserl*).

W sekcji zatytułowanej *Problem ideologizacji metafizyki*, prowadzonej przez dr. Agnieszkę Lekką-Kowalik, dyskutowano o próbach traktowania metafizyki jako „teorii dziejów ludzkich idei”, które doprowadziły do pozbawienia metafizyki autonomii w stosunku do nauk szczegółowych. Autorami tekstów są: prof. dr. hab. Tadeusz Szubka (*Metafizyka schematów pojęciowych*), dr. hab. Piotr Gutowski (*Metafizyka zdarzeń i procesów*) oraz dr. Paweł Bytniewski (*Metafizyka hermeneutycznej interpretacji*).

W części trzeciej sygnalizowanej publikacji (s. 457-497), dokumentującej końcową część sympozjum, a zatytułowaną *Perspektywy filozofii*, znajdujemy podsumowanie dyskusji panelowych oraz tekst końcowego wykładu Vittorio Possentiego, prof. Uniwersytetu Weneckiego: *Filozofia po nihilizmie. Zadanie filozofii bytu i „trzecie żeglowanie”*

Omawiana książka zawiera bogaty materiał do refleksji nad sposobami uprawiania filozofii. Można ją polecić nie tylko specjalistom, ale wszystkim tym, którzy interesują się sprawami nauki i kultury.